

Econsultancy Boxmeer
t.a.v. Dhr. Rodoe
Heinz Moormannstraat 1b
5831 AS Boxmeer

NOTITIE

In aanvulling op de Boom Effect Analyse (BEA) Vinkelsestraat Heesch

Datum : 01-10-2018
Projectnummer : BECON.009

Aanleiding

Door Econsultancy is op 25 september jl. aan tuin-inbeeld gevraagd om een beoordeling in tekst voor een viertal zomereiken aan de Vinkelsestraat te Heesch te schrijven. Hierbij is de soort, de diameter en de hoogte van de bomen vastgesteld.

Met deze notitie is specifiek naar de vier betreffende bomen t.o.v. de bouwlocatie, van de twee vrijstaande woningen, ten westen aan de Vinkelsestraat gekeken. Een beoordeling en advies m.b.t. de bomen worden in deze notitie verwoord. Aanvullend zijn conclusies, advies en aanbevelingen gedaan.

Uitgangspunt

Als uitgangspunt voor de notitie geldt uiteraard de BEA Vinkelsestraat te Heesch van Econsultancy en aangeleverde bijlagen. Belangrijkste uitgangspunt voor het behoud van de bestaande bomen is dat de aanwezigheid van volwassen bomen bijdragen aan de sfeer en uitstraling van de omgeving. De gemeente Bernheze heeft de bomen niet voor niets aangemerkt als beeldbepalend en waardevol. Tevens is de laanbeplanting aan de Vinkelsestraat onderdeel van de hoofdgroenstructuur van de kern Heesch (groenstructuurplan Bernheze). Bij nieuwe ontwikkelingen dient dit als uitgangspunt ingezet te worden op handhaving en/of versterking van deze groenstructuur.

Boomeffectanalyse

De centrale vraag in een boomeffectanalyse is: 'Kan de boom of houtopstand op een duurzame manier behouden blijven?' Een duidelijk antwoord, eventuele alternatieven, de conclusie en aanbevelingen zorgen uiteindelijk voor behoud van een nu of in de toekomst waardevolle boom die bijdraagt aan een volwassen groenbeeld in de nieuwe buurt. Gezonde en grote bomen leveren niet alleen een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit, beleving en herkenbaarheid van de woonomgeving, maar zijn ook groene structuurdragers. Bescherm een boom goed, of zaag hem om, anders heb je alsnog een dode boom.

Beoordeling 4 zomereiken

De voorgenomen bouwplannen, een tweetal vrijstaande woningen, aan de westzijde van de Vinkelsestraat in Heesch hebben direct invloed op de zeer fraaie volwassen laanbeplanting langs de straat. De bomen staan op de lijst van bijzondere beeldbepalende bomen van de gemeente Bernheze. Er dient dus zorgvuldig met deze bomen omgegaan te worden en b.v.k. te ontlasten. De bouwwerkzaamheden en aanvoerroute van materiaal voor de woningen zal via de Vinkelsestraat gaan plaatsvinden. Derhalve zullen twee inritten benodigd zijn waarbij de bomen aan weerzijden van deze inritten, boom 1 en 2 (zuidwestelijke inrit) en boom 3 en 4 (noordwestelijke inrit) beschermd, zowel boven- als ondergrondse groeiplaats, dienen te worden.

Algemene beoordeling

De vier bomen die tijdens de bouwwerkzaamheden beschermd dienen te worden om nadelige gevolgen te minimaliseren zijn allemaal zomereiken (*Quercus robur*). Boom 1 t/m 3 hebben allen een matige tot redelijke kwaliteit. Dit voornamelijk vanwege de dun vertakte kroon en dood hout aan de buitenzijde van de kroon, vnl. kleine takken. De oorzaak komt enerzijds door de beperkte zeer smalle berm waar ze in de loop van de jaren zijn komen te staan. Anderzijds zal onderhoud nodig zijn vanwege het dode hout aan de buitezijde van de kroon. Het vele dode hout (kleine takken) kan mede komen door de zeer droge zomer (2018) in combinatie met de smalle berm en hoeveelheid verharding en concurrerende beplanting (struweel) rondom waardoor wateropname moeilijk was. De min of meer a-symmetrische kroon van alle drie de bomen heeft te maken met hun plek in de rij, samen vormen de bomen één massa, maar per boom zie je concurrentie over de groeiplaats. Boom vier heeft duidelijk minder concurrentie en heeft daarmee ook een fraaier en evenwichtiger kroon, die te vergelijken is met een boom die een meer solitaire groeiplaats heeft.

Beoordeling boom 1 en 2– Quercus robur

Beide bomen liggen aan weerzijden van de meest zuidwest gelegen nieuwe inrit. Ten tijde van de bouw zal hier gebruik van gemaakt worden, vervolgens zal dit de oprit worden voor de nieuwe bewoners.

Beide bomen hebben een matige tot redelijke kwaliteit, maar hebben wel de omvang van volwassen bomen. Voornamelijk vanwege de zoals hierboven beschreven, dun vertakte kroon en beperkte groeiruimte in de zeer smalle berm. De kroon oogt transparant vanwege de weinige vertakkingen in de kroon en het waar te nemen kale/wellicht dode hout aan de buitenzijde van de kroon. De stammen zijn lichtelijk krom gegroeid, maar dat is te wijten aan de groei omstandigheden en natuurlijk de natuur zelf.

Beoordeling boom 3 en 4 – Quercus robur

Zowel boom 3 als boom 4 liggen aan weerszijden van de nieuwe, meest noordwestelijke inrit. Ten tijde van de bouw zal hier gebruik van gemaakt worden, maar vervolgens zal dit de oprit worden voor de nieuwe bewoners. Beide bomen verschillen in kwaliteit en verschijningsvorm. Boom 3 is te vergelijken met de hierboven beschreven conditie en kwaliteit van de bomen 1 en 2. Behalve dat boom 3 een forse bastshade heeft onderaan de stam, maar dat zal de boom uiteindelijk zelf herstellen. Boom vier heeft duidelijk minder concurrentie en heeft daarmee ook een fraaier en evenwichtigere kroon, die te vergelijken is met een boom die een meer solitaire groeiplaats heeft. Dat is tevens terug te zien in de omtrek van de stam (213 cm.).

Conclusie

Een kapvergunning voor de vier zomereiken lijkt mij onnodig. Mogelijkheden naar alternatieve aanvoer en opslag dienen mijns inziens besproken te worden. Omwonenden hebben immers ook belang bij behoud van deze bomen, het is tenslotte ook hun woonomgeving. Zie hieronder advies en alternatieven.

Advies en alternatieven

Door een goede inpassing en locatiekeuze van de nieuwe inritten en het maken van goede afspraken over aanvoer en opslag tijdens de bouwactiviteiten kan de laanbeplanting behouden blijven.

Compensatie

De gemeente Berheze heeft als uitgangspunt voor een compensatieplan, dat de te kappen boom of bomen in beginsel 1 op 1 vervangen moeten worden.

Advies en **randvoorwaarden tijdens de bouwwerkzaamheden**

Ten behoeve van een duurzaam behoud van de bomen dienen tijdens de bouwwerkzaamheden en het bouwrijp maken, de volgende randvoorwaarden in acht te worden genomen:

- Het instellen van een zgn. bomenwacht, zie controle tijdens uitvoering ;
- Het wortelpakket van de bomen is naar verwachting buiten de kroonprojectie aanwezig. Bij werkzaamheden waarbij het wortelpakket deels verwijderd wordt zorgt dat de verankering van de boom dusdanig wordt aangetast dat omwaaien een gevaar zal vormen. Werkzaamheden die van invloed zijn op het wortelpakket dienen onder toezicht van de bomenwacht uitgevoerd te worden.
- Bij bomen die hun maximale kroonprojectie reeds hebben bereikt, dient de bouwput minimaal 2 meter uit de huidige kroonprojectie te blijven. Deze maat is bepaald vanwege de bovengronds benodigde ruimte van de bomen en de werkzaamheden tijdens de bouw. Denk hierbij aan het voorkomen van takbreuk door bouwmachines, vrachtwagens en laadkranen etc.
- Bij bomen die hun maximale kroonprojectie nog niet hebben bereikt dient de bouwput tenminste 1 meter uit de toekomstige kroonprojectie te blijven. Dit in verband met de toekomstig benodigde groeiruimte;
- Het plaatsen van een deugdelijk bouwhek op de grens van het werkterrein. Hierdoor wordt schade aan stamvoet en stam voorkomen;
- Geen ontgravingen aan meer dan één zijde van de boom binnen een afstand van 5 keer de stamdiameter;
- Binnen het wortelbereik van de boom dienen ontgravingen onder begeleiding van een boomspecialist uitgevoerd te worden;
- Boomwortels dikker dan 3 cm dienen vlak en juist afgezet te worden onder toezicht of door een boomspecialist;
- Tijdens het groeiseizoen dient er geen bronbemaling te worden gebruikt. Mocht dit onmogelijk zijn, dan dient er goed gemonitord te worden of er voldoende bodemvocht beschikbaar is. Is dit onvoldoende dan zal er water moeten worden gegeven;
- Ter voorkoming van verstikking van de boomwortels dient er geen (afval)water binnen de kroonprojectie van de bomen te worden uitgestort;
- De kroonprojectie dient vrijgehouden te worden van nieuw te realiseren ondergrondse infrastructuur als kabels, leidingen en riolering. Mocht dit niet mogelijk zijn kan een specifieke oplossing voorgeschreven worden, zoals een metalen mantelbuis onder de boom door op tenminste 1 meter onder het maaiveld;
- Boomwortels die gedurende de bouwwerkzaamheden langere tijd bloot komen te liggen dienen beschermd te worden tegen uitdroging middels bijvoorbeeld een kunststoffolie;
- Geen opslag van bouw materiaal of materieel binnen de kroonprojectie;
- In het bestek opnemen van een schadebeding, waarbij de schade aan bomen berekend wordt aan de hand van de meest recente versie van de richtlijnen van het Nederlands Verbond Toelevering Bouw (NVTB).

Controle tijdens uitvoering

Het is raadzaam om een zgn. bomenwacht in te stellen tijdens het bouwproces. Een onafhankelijke boomspecialist of “groene” ambtenaar van de gemeente die bevoegdheden krijgt om het werk stil te leggen als er naar zijn/haar oordeel onzorgvuldig met de boom of zijn groeiplaats wordt omgegaan. De bomenwacht controleert tenminste eens per week de volgende aspecten:

- Het bouwhek en de stambescherming (plaatsing en constructie);
- Het beschikbare bodemvocht bij droge perioden en bronnering van de bouwplaats;
- De vochtvoorziening vanuit de bodem. Door graafwerkzaamheden worden haarwortels beschadigd waardoor vochtopname door de boom verminderd wordt;
- Beschadigingen van stam, kroon en wortels;
- Eens per week worden de bevindingen gerapporteerd aan de opdrachtgever, ook als er geen problemen zijn aangetroffen. Daarnaast worden maatregelen aangereikt ter oplossing van geconstateerde knelpunten.

Randvoorwaarden bij de verdere terreininrichting

Bij de verdere terreininrichting dient met de volgende aspecten rekening te worden gehouden voor het behoud van de boom:

- Ontgravingen en ophogingen binnen de kroonprojectie mogen niet meer dan 15 cm bedragen;
- Bij ophoging en afgraving dient te allen tijde de stamvoet ontzien te worden i.v.m. opsluiting van de stamvoet en de hoge wortelaanzet;
- Ophogen binnen de kroonprojectie enkel met grofzandig humusloos materiaal indien er verhardingen op worden aangebracht. Humusrijk materiaal met een open en rulle structuur voor evt. plantstroken tot maximaal 15 cm;
- Het wordt sterk ontraden om asfalt of gestort beton aan te brengen binnen de kroonprojectie van bomen waar dit nu niet het geval is;
- Het is aan te bevelen om de in- en oprit te voorzien van een halfverharding, mede om gebiedseigen water op te vangen;
- Daarnaast dient omringende verharding binnen de kroonprojectie niet af te wateren richting de boomspiegel.

Mochten er naar aanleiding van deze notitie, die samen met de BEA d.d. 2018 gelezen dient te worden, nog vragen zijn, dan hoor ik graag van u.